

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.409

Mariborska jesen

BESEDA K SEDANJIM SLAVNOSTNIM DNEM.

Naj premetljivo letošnji prvi »Mariborski teden« s kateregakoli stališča, vedno moramo ugotoviti eno: prinesel je našemu mestu toliko življenja in novih pobud, kakor nobena druga povojna prireditel. Pokazal je, da je rešitev samo v lastnem delu, v samopomoči, ki obrodi sadove tudi v najslabših časih. Newyorški trgovec Frank Marley je dejal nedavno poročevalcu »New York Herald«, da podjetnemu, vztrajnemu in sposobnemu gospodarstveniku ne more nobena kriza do živga. Dejal pa je tudi, da je prav sedaj glavna pot do uspeha velika reklama. Pri nas se pa žal na to vse preveč pozablja. Naša kriza je reklamo skoraj zatrla, in gotovo je v tem tudi velik del stiske ne le posameznih podjetij, ampak tudi celik pokrajin in mest. Mi Mariborčani smo v tem oziru veliko zamudili in grešili. Zabavljali smo samo in čakali, kdaj bo postalo naše mesto kar samo po sebi veliko narodno, kulturno in gospodarsko središče, in smo pri tem izgubljali še tisto, kar ne bi bilo treba izgubljati.

Šele letošnji poletni »Mariborski teden« nas je predramil iz mrtvila, pokazal nam nova pota, po katerih bomo morali hoditi v bodoče. Dal pa nam je tudi dosti dragocenih izkušenj, povedal nam je kaj moramo opustiti in kaj uvesti na novo, kaj spremeniti in kaj izboljšati, zato smo prepričani, da bo teden leta 1933. res že tisto, kar si vsi želimo. Iz prireditel poletnega »Mariborskega tedna« le pa vrasla tudi zamisel drugega dela naših letošnjih praznov: »Mariborska jesen«. Jedro teh prireditev, ki jih odvijamo jutri v soboto, bo vsekakor veličastna proslava sedemdesetletnice prvega slovenskega javnega koncerta v tedaj še močno nezavednem in potučenem Mariboru. Kakor pripoveduje na drugem mestu »Večernika« g. Janko Glaser, je bila tista prireditev, ki jo bomo sedaj proslavili z obnovitvijo, usodnega pomena ne le za slovenski Maribor, temveč do neke mere tudi za razvoj vse slovenske stvari v bivši Avstriji. Posledice so bile tako dalekosežne, da zares zaslužijo, da jih proučimo in da storimo vse potrebno za veličastno proslavo sedemdesetletnice. Ta jubilej ni pomemben zato samo za Maribor in njegovo ožjo okolico, temveč za vso Slovenijo in dolžnost

vse Slovenije je, da povzdigne njegovo veljavo z obiskom našega mesta. Zavedati se namreč mora, da brez Maribora tudi Spodnje Štajerske ne bi imeli, brez Spodnje Štajerske pa zopet ne Slovenije kot banovine svobodne Jugoslavije! Jugoslavija bi bila v tem primeru brez Slovencev!

V tem znamenju, ki so ga razumeli, bodo prihiteli k nam tudi številni jugoslovanski ministri, senatorji in poslanci, da spregovore v nedeljo 6. t. m. svoje velike govore. V tem znamenju se bodo zbrali k otvoritvi svojega doma, k odkritju spominske plošče velikemu solniku Neratu in k koncertu svojega pevskega zbora tudi slovenski učitelji in učiteljice, ti pionirji naše prosvete in nacionalne misli. V prav tem znamenju pa bodo prihiteli tudi sadjarji, vinogradniki in drugi gospodarstveniki, da združijo prijetno s koristnim, proslave z razstavami, ki naj pokažejo uspehe našega truda in znanja. Saj Maribor ni le nekdanje torišče hudih in zgodovinsko pomembnih bojev za slovensko stvar, ni samo sedanj center severnega dela naše banovine, poleg Ljubljane drugo najpomembnejše in resnično slovensko središče, ampak tudi jedro najumnejšega sadjarstva in vinarstva v vsej kraljevini Jugoslaviji in morda sploh v jugovzhodnem delu Evrope.

Tako bo naš Maribor te dni znova oživel, postal bo zopet živahnejši, prazničnejši in poln novega poguma ter iz poguma rastoče vere v svojo veljavo in sposobnost. Kajti zavedati se moramo resnice, da se iz pesimizma še nikoli ni rodilo nič dobrega, ampak samo iz optimizma. Lagale so celovške »Freie Stimmen«, ko so trdile, da je slovenski Maribor obsojen na smrt. Slovenski Maribor bo živel in raste, ker hoče rasti, ker si hoče pomagati sam. Se tli v nas silna in tvorna vera, samo vzbuditi jo moramo in okrepiti, in prav dnevi prireditev »Mariborska jesen« so namenjeni tej prebuditvi in okrepitvi. V tem imenu jih odvijamo in v tem imenu vabimo vso slovensko in jugoslovansko javnost, naj nas obišče, naj poveleča naše slavnostne dni, praznike našega uma in delavnih rok! S ponosom li bomo lahko pokazali, kaj smo in kaj zmoremo!

Napetost med Berlinom in Monakovim

OSTER NAPAD DR. HELDTA NA VON PAPENA. DRŽAVNA VLADA NAME-RAVA POSTAVITI KOMISARJA TUDI BAVARSKI.

MONAKOVO, 4. novembra. Ministrski predsednik dr. Heldt je izjavil predsnočnim novinarjem, da bo Bavarska vedno pobijala vsako ustavno in državno reformo, ki bi se izvedla s silo namesto po pravilni poti. Posebno je naglasil, da mu je državni končlar o priliki zadnjih razgovorov izrečno izjavil, da ne bo ničesar ukrenil, ne da bi poprej vprašal Bavarsko in ostale nemške dežele. Enako izjavo mu je dal tudi notranji minister von Gayl. Dr. Heldt je poudaril, da še nikoli ni sedel na mestu bavarskega ministrskega predsednika Človek, ki bi bil izrazitejši federalist od njega, in zato ne bi popustil v nobenem primeru, čeprav bi moglo priti do skrajnosti.

BERLIN, 4. novembra. V tukašnji krugih državne vlade se opaža silno nerazpoloženje zaradi sirovosti, s katero je predsednik bavarske vlade dr. Heldt obračunal z državnim kancelarjem Papenom. Naglašja se, da se še nikdar ni

SVET IN NEMŠKE VOLITVE.

BERLIN, 4. novembra. S kako nenavadnim zanimanjem pričakuje svet volitve v nemški državni zbor, kaže dejstvo, da bodo v nedeljo skoro vse evropske radijske postaje, med njimi tudi moskovska, kakor tudi velike prekomorske postaje javljale rezultate. Vse te postaje bodo imele v Berlinu svoje posebne poročevalce, ki bodo poročali o rezultatu v jeziku svojega naroda.

Ponovni mandat dr. Srškića

DEMISIJA CELOKUPNE VLADE. DOPOLDANSKE KONZULTACIJE. MANDAT IMA ZOPET DR. MILAN SRŠKIĆ.

BEOGRAD, 4. novembra. Sinoči je bila od 18. do 18.30 seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik dr. Milan Srškić obvestil člane vlade, da je sklenil podati ostavko celokupnega kabineta. Ob 18.30 se je odpeljal v dvorec na Dedinju, kjer je izročil kralju ostavko, ki je bila sprejeta. Ko je zapuščal sejo ministrskega sveta, je izjavil časnikarjem: »Ostavka vlade je v zvezi z definitivno organizacijo Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije, z novim konstituiranjem Narodnega predstavništva in z novim konstituiranjem predsedstva poslanskega kluba.«

BEOGRAD, 4. novembra. Danes dopoldne so bile na dvoru konzultacije. Ob 10. uri je sprejel kralj predsednika senata dr. Anteja Pavliča, kmalu nato pa še skupščinskega predsednika dr. Kosta Kumanudija. Ob 11. uri je odšel v avdicenco predsednik glavnega odbora Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije Nikola Uzunović ter ostal pri kralju približno pol ure. Ob 12. uri pa je prišel na dvor ministrski predsednik v ostavki dr. Milan Srškić, ki je prejel od kralja mandat za sestavo nove vlade.

Aretacija berlinskega stavkovnega odbora

ENERGIČEN NASTOP VON PAPENA VE VLADE PROTI STAVKUJOČIM. — ARETACIJE REVOLUCIONARNEGA KOMITEJA.

BERLIN, 4. novembra. Kakor se zdi, se je von Papenova vlada naveličala toleriranja prometne stavke, ki so jo pred državnozbornskimi volitvami organizirali narodni socialisti in komunisti. Državna vlada se je sinoči sestala k daljši seji, na kateri je razpravljala med drugim tudi o tej stavki. Kakor se doznava, je sklenila zadušiti stavko s kakršnikoli sredstvi.

Po nalogu vlade so bili še v teku noči prijeti in zaprti vsi člani stavkovnega odbora, kakor tudi vsi stavkajoči, ki so

stražili objekte pred stavkokazi. Vladi blizu stoječa »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše danes, da je državna vlada trdno odločena poslužiti se, če treba, tudi najradikalnejših sredstev, da zaduši stavko, ki je gotovo komunističnega izvora.

BERLIN, 4. novembra. Danes dopoldne so uradniki zaščitne policije aretirali vse člane takozvanega revolucionarnega sindikata, ki je skušal razširiti stavko prometnega osebja tudi na državne elektrarne, pilnarne, vodovoditd.

Borba Hoover—Roosevelt

NEW-YORK, 4. novembra. Predsednik Hoover mrzlično nadaljuje svojo volilno kampanjo. Trenutno se mudi v severnem Illinoisu in Wisconsinu. Povsod ima volilne govore kar iz železniškega voza. Na dan volitev bo Hoover v Kaliforniji, Roosevelt pa v New Yorku. To smatrajo nekateri kot znak, da je Rooseveltova zmaga gotova. Kako se v finančnih krogih izredno ugodno ocenjuje izgledi demokratskega kandidata Roosevelta, najbolj dokazuje dejstvo, da so bile včeraj sklenjene stave na Rooseveltovo zmago, ki so stale predvčerajšnjim še v razmerju 3:1, že v razmerju 5:1.

HITLER O PAPENU.

BERLIN, 4. novembra. Hitler je imel v Sport Palacu govor pred 20.000 poslušalci, razen tega pa je poslušalo govor še veliko drugih ljudi, ker je bil prenašan po radiu. Hitler je izjavil, da vodi von Papenova politika v propast, ker mu stranke, ki so ga doslej podpirale, odreka vsako pomoč. Njemu Papen zaman ponuja naslove in denar. Za njega je vse to brez vrednosti. Biti mora vedno pripravljen, da ga nekega dne kak norec ne ubije.

KONGRES FRANCOSKIH RADIKALOV

PARIZ, 4. novembra. Včeraj se je pričel v Toulousu v navzočnosti desetih ministrov in več sto narodnih poslancev in senatorjev 29. kongres radikalne stranke. V političnih krogih se z velikim zanimanjem pričakuje sklepi tega kongresa, ker je od njih odvisen ves nadaljnji položaj in stanje Herriotove vlade. V krogih radikalne stranke prevladuje trdno prepričanje, da bo na kongresu po izčrpnih debat o zunanji, notranji in finančni politiki izrečena Herriotovi vladi zaupnica.

Beg dveh roparjev

LJUBLJANA, 4. novembra. Danes bi morala biti pred okrožnim sodiščem v Novem mestu razprava proti kaznjencu mariborske kaznilnice Ivanu Mrvarju in Antonu Štanglu, ki sta obtožena, da sta 31. avgusta 1928. izvršila roparski napad na ravnatelja črnomeljkega premožavnika Jurija Novotnega ter mu odvzela 40.000 Din. Roparjev v začetku ni bilo mogoče izslediti, pozneje pa sta se zaradi drugih deliktov zaprta Mrvar in Štangl pogovarjala o tem napadu v mariborski kaznilnici tako neprevidno, da ju je slišal paznik. K razpravi sta bila odposlana oba obtoženca z močno orožniško eskorto iz Maribora preko Ljubljane. Ko pa sta sinoči okoli 19. ure bila pripeljana na tukašnji glavni koldvor, sta izrabila goste megle in ukleknjena ter skupaj zvezana pobegnili. Kljub vsemu zasledovanju doslej še nista mogla biti izsledena.

ANGLEŠKI RAZOROŽITVENI NAČRT.

LONDON, 4. novembra. Danes dopoldne bo razpravljala angleška vlada o končni stilizaciji svojega razorožitvenega načrta. Tekst načrta še ni znan, zatrjuje pa se, da predlaga odpravo letal kot bojnih sredstev in mednarodno kontrolo nad vso vojaško in civilno aviacijo.

SPET V SIBIRIJO...

VARSAVA, 4. novembra. Po vesteh iz Sovjetske Rusije je te dni G. P. U. internirala v Sibiriji nad 800 oseb, najmočnejših nasprotnikov sedanjega diktatorja Stalina. Pred tem pa so bile v njihovih domovih izvršene hišne preiskave in so bili ob tej priliki najdeni letaki in brošure, obsegajoče 160 strani, v katerih se na najostrejši način napada Stalinova politika in zahteva povrnitev na položaj v letu 1917.

Dnevne vesti

Razpored Učiteljskega dneva v Mariboru

dne 5. novembra 1932.

Ob 10. uri: Odkritje spominske plošče Mihaelu Neratu v Krčevini. Odlikovanje tovariša Pučelika. Zbirališče pri krčevinski osnovni šoli.

Ob 11. uri: Veliko stanovsko zborovanje učiteljstva v veliki dvorani Narodnega doma. Poročata predsednik sekcije tovariš Dimnik in tovariš Hren.

Ob 15. uri: Slovesna otvoritev »Učiteljskega doma« in odkritje spominske plošče Mihaelu Neratu, Engelbertu Ganglu, Betki Klampferjevi, Tilčki in Tinčku Vodeniku, Antonu Porekarju ter Slaviju Dimniku kot vzornikom in dobrotnikom učiteljskega stanu. Zbirališče pri Učiteljskem domu v Kosarjevi ulici.

Ob 17. uri: V kazinski dvorani na Slomškovem trgu ogled fotoamaterske razstave (200 slik) in predavanje tajnika fotoamaterskega kluba Karla Kocijančiča o temi: »Fotografija in šola«.

Ob 18. uri: Sprejem pevskega zbora JUU na glavnem kolodvoru.

Ob 20. uri: Koncert v unionski dvorani.

V nedeljo 6. novembra ob 10. uri ogled srednje kmetijske šole. Interesenti se zberejo ob 10. uri pri deški meščanski šoli, od koder jih vodi tovariš Humeč.

Učiteljski stanovanski odsek posluje pri prihodu vlakov čez dan na kolodvoru, zvečer pa po koncertu pri blagajni dvorane »Union«. Pri stanovanjskem odseku se bodo čez dan in zvečer žigosale železniške legitimacije za četrtinsko vožnjo samo učiteljstvu.

Razstave perutnine, sadja in vinska poizkušnja so v »Unionu« v soboto, nedeljo in v ponedeljek. V kinu »Apollo« na Slomškovem trgu pa so v nedeljo od 8. do 12. ure predavanja o perutinarstvu z mnogimi skioptičnimi slikami.

SOMEŠČANI! Jutri 5. novembra se otvorijo jesenske prireditve »Mariborskega tedna«, ki jih posetijo odlični gostje iz vse države. Mestna občina bo v pozdrav razobesila na svojih poslopih zastave. Vabim someščane, da tudi svoja poslopja okrase z zastavami. Mestni župan

Dr. Franjo Lipold.

VAŽNO ZA VSE UDELEŽENCE MARIBORSKIH SVEČANOSTI! Z ozirom na nastali nesporazum in pa razne govorice sporočamo vsem, ki se nameravajo udeležiti jesenskih prireditev »Mariborskega tedna«, obeh velikih koncertov in pa velikega manifestacijskega zborovanja JRKD v Mariboru, da veljajo za četrtinsko vožnjo v Maribor le legitimacije, ki jih je izdal mariborski prireditveni odbor in ki se daje pri vseh železniških blagajnah ter v pisarnah »Putnika«. Vse druge legitimacije, ki so se predvčerajšnjim in včeraj zahtevale pri potniških blagajnah, so torej nepotrebne.

Dne 6. XI. ob 16. uri

Jubilejni koncert

aznih moških zborov in solistov v UNIONU
Četrtninska vožnja

Slovesna otvoritev mariborskih prireditev. Jutri dopoldne ob 11. uri bodo v pivovarni »Union« slovesno otvorjene jesenske prireditve in razstave »Mariborskega tedna«. Javnost se vabi, da se slovesne otvoritve udeleži v čim večjem številu!

Vse obiskovalce velikih dveh koncertov »Besede« in »Učiteljskega pevskega zbora« opozarjamo, da je dovolj ugodnih sedežev in stojišč še vedno na razpolago po izredno nizkih cenah. Zato naj nihče ne okleva in naj si nemudoma nabavi vstopnico!

Iz učiteljske službe. V VIII. položajno skupino sta napredovala učiteljica Alojzija Peklarjeva v Mariboru in učitelj Janjo Kiki v Selnici ob Dravi.

Zdravniška vest. V imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino v Ljubljani je bil vpisan zasebni zdravnik dr. Gottfried Kutschera v St. Ilju v Slovenskih goricah.

SRESKI ODBOR JRKD ZA MESTO MARIBOR

sklicuje za nedeljo 6. novembra ob pol 10. uri dopoldne v veliki unionski dvorani

JAVNO ZBOROVANJE

Na zborovanju bodo poročali: dr. Albert Kramer, minister; Ivan Pučelj, minister za socialno politiko in narodno zdravje; Juraj Demetrovič, minister za kmetijstvo, inž. Laza Radivojevič, minister za promet, Ivan Mohorič, minister za trgovino in industrijo in senatorji ter narodni poslanci iz dravske banovine.

Ker bodo govorili na zborovanju odlični voditelji naše državne politike, bo nedvomno zbrana na shodu vsa naša se-
verna meja.

Seja mariborskega mestnega občinskega sveta bo v četrtek 10. t. m. ob 18. v mestni posvetovalnici. Dnevni red je zelo obširen in obsega 132 zadev. Plenum občinskega sveta se bo bavil z naslednjimi zadevami oziroma prošnjami: Za sprejem v občinsko zvezo prosi 39. za zagotovilo sprejema v občinsko zvezo pa 13 oseb. Nadaljnji dnevni red obsega uradni predlog za uvedbo nedeljenega uradovanja na magistratu, 8 predlogov za napredovanje mestnih uslužbencev oziroma za ureditev njihovih dohodkov, 3 pritožbe zaradi predpisa občinskih dajatev, tiko disciplinsko zadevo, pravilnik Pomožne akcije za siromašne sloje mesta Maribora, pravilnik proti zlorabi prosjačenja na ozemlju mariborske mestne občine, 3 prošnje za podporo, preimenovanje severnega dela Gosposke ulice nad Slovensko

Rasputin danes Kino Union

ulico v Tyrševo ulico, 4 parcelacijske zadeve, določitev novega avtobusnega postajališča v Vetrinski ulici pred Weixlovo trgovino, poročilo reorganizacijskega odseka, predstavke glede zvišanja najemnin v mestnih hišah, prispevek mestne občine k pomožni akciji za siromašne sloje mesta Maribora, zamenjava vojašnic, podaljšanje posestnih pravic za grobove in zvišanje grobovnih pristojbin, prispevek mestne občine za policijo v letu 1933, preureditev in oddaja prostorov kina »Apollo« za uradniško menzo, več zadev za oddajo električnega toka, odstop stavbišča Pokojniškemu zavodu za gradnjo stanovanjske hiše ob Kopališki, Marijini in Frančiškanski ulici, obračun kopališča na Mariborskem otoku, več prošenj Sokola in sportnih klubov za odpis raznih zneskov, prošnja krčevinske občine za oddajo vode iz mestnega vodovoda, zasilna stanovanja za deložirance ter več prošenj za odprodajo sveta in za podelitev gostilniških, kavarniških in raznih drugih koncesij.

Pobiranje občinskih davščin na alkoholne pijače. Z današnjim dnem prevzame pobiranje občinskih davščin na alkoholne pijače (vino, vinski mošt, žganje, špirit, likerje, konjak, rum, šampanjec, pivo) za mestno občino mariborsko finančna kontrola. Zaradi tega se morajo v bodoče vse zadevne prijave naslavljati na finančno kontrolo in ne več na mestno načelstvo oziroma mestno knjigovodstvo. Občinstvo se opozarja, da vse prežete količine alkoholnih pijač točno prijavlja finančni kontroli, ker se neprijava kaznuje poleg redne davščine še s petkratnim njenim iznosom.

Fotografsko predavanje. Jutri v soboto popoldne ob 17. uri bo v razstavnem prostoru v Kazini zanimivo fotografsko predavanje. Predava predsednik društva amaterskih fotografov iz Ljubljane g. K. Kocijančič. Na to predavanje opozarjamo vse fotografe amatere iz Maribora in vse prijatelje fotografske umetnosti.

Za poset Učiteljskega dneva v Mariboru se je prijavilo med drugimi tudi nad 50 učiteljskincev iz Zagreba, ki prispejo v Maribor že z dopoldanskim vlakom. Prenočujejo v telovadnici ženskega učiteljskega, katero je dalo ravnateljstvo rade volje na razpolago.

NAŠIM NAROČNIKOM! Ponedeljkovi številki »Večernika« smo priložili položnice in prosimo vse one naročnike, ki jim je naročnina potekla, naj jo blagovolijo čim prej obnoviti. Prosimo vse, zlasti pa one, ki so z naročnino zaostali, da jo čimprej poravnajo, kajti s tem olajšajo upravi delo in sebi zagotovijo redno dostavo lista. — Uprava »Večernika«.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 4. novembra ob 20.15 bo spominška proslava stoletnice Goethejeve smrti. Njegovo problematično osebnost in ves potek tega tako bogatega življenja bo očrtal na podlagi več ko 100 skioptičnih slik ravnatelj graške »Uranie« g. dr. Gernot.

Ljubitelji fotografske umetnosti obiščite prvo razstavo Fotokluba Ljubljana v kazinski dvorani. Nad 200 izbranih del. Vstopnina nizka, za šolske skupine samo 1 Din na osebo. Razstavljene slike so po zmernih cenah na prodaj.

Narodna obrana v Studencih bo proslavila tudi letos državni praznik 1. decembra s posebno prireditvijo v dvorani ge. Slugove.

Predavanje o balkanski vojni v Studencih. Pretekli teden je predaval v studenškem Sokolskem domu g. prof. Franjo Baš o balkanski vojni. Seznanil je številne poslušalce najprej z dogodki v devetnajstem stoletju, nato pa s časom pred balkansko vojno in vojno samo. Sokolsko društvo se mu za to iskreno zahvaljuje.

Pogreb v Radvanju. V Radvanju so te dni pokopali 40letno šiviljo Angelo Kampušev, ženo železniškega ključavničarja. Blag ji spomin!

Trije pogrebi v Studencih. V ponedeljek je bilo v Studencih kar trije pogrebovi. K večnemu počitku so položili 80letnega upokojenega strojevodjo Konrada Lederhasa, 60letno Frančiško Ulrihovo in 70letno zasebnico Marijo Letnikovo. Naj v miru počivajo!

Naval na železniške blagajne. Potniki, ki se vozijo ob nedeljah po železnici z glavnega kolodvora, se že več časa pritožujejo, da je odprta tudi ob času ko odhaja več vlakov, samo ena ali pa dve blagajni. Na dan Vseh svetih je pa bil položaj dočela nevzdržen. V vestibulu je bilo več sto potnikov, ki so se morali pred edino poslujočo blagajno uvrstiti pod stražnikovim nadzorstvom, kakor med vojno pred uradi za krušne karte. Seveda je bilo zaradi tega veliko ogorčenja in zabavljanja. Nujno potrebno bi bilo, in to tako v interesu potnikov kakor prezaposlenega blagajnika, da bi ob takih prilikah poslovalo več blagajn.

Rasputin danes Kino Union

Nemški pogrebni obredi državnih nameščencev. Te dni je bil pogreb žene nekega poštnega uslužbenca, pri katerem so bili pogrebni obredi nemški. Kakor se nam poroča, ta primer ni osamljen in se naročajo nemški obredi čisto tudi za druge člane državnih nameščencev in uradnikov ter tudi za nje same. To čudno navado bo treba nadzirati in navajati primerje javno in z imeni v listih!

Ljudsko gibanje v oktobru. V preteklem mesecu je bilo rojenih v mariborskih župnijah: v stolni 64 otrok (42 dečkov in 22 deklic), v frančiškanski 12 otrok (8 dečkov in 4 deklice), v magdalenski 19 (10 dečkov in 9 deklic) ter v evangelijski 1 deček. Umrlo pa je v tem času: v stolni 9 oseb (6 moških in 3 ženske), v frančiškanski 9 oseb (5 moških in 4 ženske), v magdalenski 49 oseb (18 moških in 31 žensk) ter v pravoslavni 1 moški. Porok je bilo: v stolni župniji 3, v frančiškanski 12 in v magdalenski 15. Skupno je bilo torej rojenih 96 otrok (61 dečkov in 35 deklic), umrlo je 68 oseb (30 moških in 38 žensk), poročilo pa se je 30 parov.

Vaja delavniških gasilcev. V soboto so imeli na materialnem skladišču gasilci delavnic državne železnice v Mariboru veliko gasilno vajo. Pokazali so nepričakovano spretnost. Vajo je vodil g. Alfonz Kessler.

Današnji ribji trg. Na današnjem ribjem trgu so se prodajali živi krapi po 16 Din, sardelice po 16 Din, sardoni po 14 Din, tune po 20 Din in kalamari po 28 Din kilogram

Narodno gledališče

Repertoar

Petek, 4. novembra. Zaprtlo.
Sobota, 5. novembra ob 20. uri »Friderika«. Red. B.
Nedelja, 6. novembra ob 20. uri »Celjski grofje«. Premiera.

Gledališke predstave za časa jesenskih prireditev Mariborskega tedna. Za časa jesenskih prireditev Mariborskega tedna bosta v mariborskem gledališču dve predstavi. V soboto se poje »Friderika«, eno najlepših in najdostojnejših del novejših operetne produkcije. Dirigira Herzog, režira Skrbinšek. V nedeljo, na glavni dan jesenskih prireditev, bo pa premiera Kreltove zgodovinske drame »Celjski grofje«, ki je ob začetku letošnje sezone dosegla v Ljubljani izredno močan uspeh ter je tudi v najširših krogih vzbudila pozornost radi polemike, ki se je razvila v dnevnem časopisu.

Abonentje reda B, ki žele obiskati v soboto 5. t. m., ko imajo svoj abonma, koncert Učiteljskega zbora, naj to javijo gledališki blagajni, ki jim bo dodelila isto predstavo (Frideriko) pozneje.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnobnost, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franc Jožefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franc Jožefova« voda pri zagatitju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najdeni predmeti. V mesecu oktobru so bile pri predstojništvu policije oddane ali prijavljene sledeče najdene stvari: denarnica s 55 Din, platnena šoferska čepica, 100 Din, dvokrovnna moška zlata ura, siv moški klobuk, mala otroška čepica, škatlja orodja, zlat prstan, rjava aktovka, 10 Din, 70 Din, 40 Din, otroška ročna torbica in denarnica s 36.75 Din.

75% popust na železnici za Maribor ob priliki jesenskih prireditev Mariborskega tedna od 5. do 7. novembra. Legitimacije pri Putniku in na kolodvorih.

Lepo darilo. Lastnik avtomobilne g. Alfred Marini iz Maribora je daroval Prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu znesek 450 Din, za kar mu odbor javno izreka najtoplejšo zahvalo.

Na cesti napaden. Včeraj je napaden neznan napadalec na cesti pri Poljčanah 31letnega posestnikovega sina Antona Kolarja iz Studenic pri Poljčanah ter ga vrgel s tako silo ob tla, da si je Kolar zlomil levo nogo v gležnju. Kolar je bil prepeljan z vlakom v Maribor, kjer ga je prepeljal rešilni avtomobil s kolodvora v javno bolnišnico.

Karambol. Na križišču Frankopaneve in Ruške ceste je prišlo včeraj popoldne do majhnega karambola med mestnim avtobusom, ki je vozil po Ruški cesti iz Studencev proti mestu, in nekim tovrstnim avtomobilom, ki je prenašlo pripeljaj s Frankopaneve na Ruško cesto. Duhaprisotnost šoferja mestnega avtobusa se je zahvaliti, da ni bilo večje nesreče. Vozili sta se le oplazili in ima avtobus poškodovan desni sprednji in zadnji blatnik, vendar je škoda le malenkostna.

Rasputin danes Kino Union

Iz policijske kronike. V zadnjih 24. urah je prejela tukajšnja mestna policija 15 prijav in ovadb zaradi navadnih malenkostnih prestopkov, aretirani pa sta bili samo 2 osebi, in sicer neki Josip D. zaradi tatvine zavrtkov in Marija R. zaradi tajne prostitucije.

Nezgoda. Že pred kakimi 14 dnevi je padla na domačem dvorišču 69letna vdova po nadpregledniku finančne kontrole Antonija Stamperjeva iz Linhartove ulice in se poškodovala v zapestju desne roke. Ker pa bolečine niso ponehale in se je stanje boleznj slabšalo, je morala poiskati zdravniško pomoč v mariborski bolnišnici.

Nesreča v železniški delavnici. Danes dopoldne ob 15.15 je padla v delavnici državnih železnic v Studencih 24letnemu kovaču Avgustu Juriču s Spodnje Polskave težka utež na desno nogo in mu jo zmečkala. Rešilni avtomobil je prepeljal Juriča v bolnišnico.

Pomen bitke pri Kumanovem za nastanek Jugoslavije

SLAVNOSTNO PREDAVANJE G. KAPET. J. PAVLIČA V LJUDSKI UNIVERZI.

Verno in dostojno se je poklonila Ljudska univerza manom srbskih junakov, padlih pri Kumanovem za svete cilje naroda: svoje 4. predavanje je namenila pomenu in poteku bitke pri Kumanovem, ki nam jo je strokovnjaško prikazal gosp. kapetan Jernej Pavlič.

V uvodni besedi je izrekel predsednik Ljudske univerze g. inž. J. Kukovec priščno posvetilo geniju, ki je čuval in dvigal naše južne brate ter jih vodil iz senice trpljenja v zarje Vidove...

Prevdarno in v strogi vojaški umerjenosti nam je očrtal narodni in politični položaj na Balkanu od prihoda Turkov do balkanske vojne. Podal nam je živo sliko trpljenja Srbov po islamski zmagi in kosovski nesreči vse do tlej, ko si je mogla Srbija pod Črnim Jurijem začrtati s krvjo svojih najboljših sinov na ruševinah slavnega carstva Nemanjičev nove meje samostojne države, in še dalje za tem do nevesinjske bune Petra Mrkonjića in do končne zmage pri Kumanovem pod Petrom Velikim Osvoboditeljem.

Z velikim zanimanjem smo sledili živo podanim pripravam na vojno in poročilu o bitki in zmagi. Tako je končal: »Po prestatih nepopisnih naporih in mukah je le gla izmučena srbska vojska k počitku. Nihče ni vsem bojišču ni mogel slutiti, nihče misliti na to, da je sodeloval v delih zgodovinskega pomena, nihče se ni zavedal, da se je tega dne končala borba, ki je trajala 6 stoletij in da je s tem dnevm uničen osmanski imperij v Evropi: nihče ni slutil, da so se izpolnili najvišji upi, ki jih je podajal Srb od roda do roda kot najsvetejše izročilo potomcem in da se je na večer zmage pri Kumanovem uresničila največja želja srbskega naroda — da je Kosovo maščevano...

Predavanje g. kapetana Pavliča je močno dojmilo številno občinstvo, med katerim je mogla Ljudska univerza pozdraviti odlične predstavnike in zastopnike šolskih, vojaških (gosp. generala Svet. Hadžića z mnogimi častniki), političnih in upravnih oblasti in uradov.

Koprivc.

Obrtniki za svoje pravice

SLOŽNO DELOVANJE ZADRUG IN OBLASTI.

Skupna obrtna zadruga okrožja Maribor na Tezmem je imela v nedeljo 30. X. ob 10. uri v zadrugi pisarni gostilne Žolher na Tržaški cesti svoj redni letni občinski zbor. Zborovanje sta počastila s svoj navzočnostjo tudi obrtni nadzornik g. Založnik iz Maribora in generalni tajnik zbornice za TOI g. dr. Pretner iz Ljubljane. Po pozdravu mnogoštevilnega članstva je podal agilni načelnik zadruge g. Jožko Šabeder izčrpna poročila o delovanju in poslovanju zadruge, ki so bila od navzočih pohvalno sprejeta, zlasti poročila glede pobijanja šušmarstva, proti kateremu se bori zadruga z vsemi sredstvi.

Po sprejetju novih zadrugišnih pravil je povzel besedo zadrugišni nadzornik g. Založnik — oče našega obrtništva — in obrazložil napredne določbe v novem obrtnem zakonu; 1. Obvezno zavarovanje mojstrov. To zavarovanje so zahtevale vse zadruge v državi in bo nudilo mojstrom pomoč v primeru bolezni in onemoglosti. Kako se bo zavarovanje izsmoglo, je zadeva zadrug in članstva. 2. Mojstrski izpiti. Kdor hoče postati mojster, mora imeti ne samo strokovno znanje, temveč tudi spošno izobrazbo, ker bo le takrat dosegel ugled vseh slojev. 3. Skupne zadruge. V vsakem okraju so predvidene samo skupne zadruge, in se ne sme nobena stroka izločiti. V skupnih zadrugah se lažje goji medsebojno spoznavanje, smisel za medsebojno pomoč in težnja posameznih strok ter se zadruge lažje razvijajo. Ta določba je posebno razveljavila za našo zadrugo, iz katere se je v preteklih letih izločilo že več strok.

Morebitne hibe novega zakona pa bo pokazala šele praksa in se lahko popravi. Zakon daje rokodelstvu jamstvo, da se mora dvigniti v svojem ugledu na ono mesto, ki mu po svoji davčni moči pristojajo. Za izvajanja, katerim so sledili obrtniki z veliko pozornostjo in zanimanjem, je prejel gospod nadzornik odkrito zahvalo. Omenimo naj še laskavo priznanje nadzornika glede složnega delovanja načelstva zadruge s svojimi člani.

Nato je povzel besedo generalni tajnik zbornice za TOI g. dr. Pretner, ki je prinesel pozdrave zbornice in omenil složno delovanje zadrug z njo, zlasti pa potrebo zaslombe, katero mora imeti pri zadrugah. Orisal je splošni težavni gospodarski položaj vseh dežel in vzroke sedanje krize, ki je zajela tudi našo državo in ni prizanesla obrtništvu. Podrobno je navedel zlasti razne panoge davkov, ki so preobčutni, šušmarstvo, ki se bo po določilih novega zakona vsaj omejilo, in zavarovanje obrtništva. Pri prisilnem zavarovanju obrtnikov pa naj pride do veljave le njih volja. Želel je zadrugi pridu za napredek obrtništva najlepši uspeh in končal z besedami: Zbornica z vami in vi z nami za dobrobit obrtništva! Zanimanje in pozornost navzočih sta bila poleg zahvale načelnika najlepša zahvala za zanimiva izvajanja.

Po končanem dnevnem redu so stali razni obrtniki vprašanja na oba prisotna gosta, in moramo odkrito priznati, da že dolgo nismo videli tako složnega dela in medsebojne zaupnosti članov do zadrugne uprave in uradnih odposlancev, kar je obojim samo v čast!

Poučna zadeva za obrtnike in zasebnike

Ali je tvrdka odgovorna za poslovanje svojega potnika? — Zanimiva pravda iz pred mariborskega sodišča.

V mariborski okolici se mnogo razpravlja o neki obrtniški pravdi, s katero se je več mesecev bavilo mariborsko sodišče. Zadeva je za današnje čase značilna in zelo poučna. Saj igra glavno vlogo potnik, kakršnih je dandanes neobičajno mnogo. Lastnik obrti je zaradi bolehnosti oddal svoje poslovanje zakupniku. Zakupnik je nakupoval potrebno blago potom nekega potnika pri neki večji tvrdki. Ko je račun že znašal precejšnjo vsoto, je tvrdka od lastnika zahtevala poravnavo. Seveda lastnik nakupov ni priznal, ker jih ni naročil. Pač pa jih je priznal zakupnik. Prišlo je na dan, da sta zakupnik in potnik manipulirala z naročilnicami, z imeni in s plačili, ne da bi o tem kaj vedel lastnik lokala in tudi tvrdka ni bila poučena o potnikovem »poslovanju«. Kdo bo plačal račun? Zakupnik trenutno ne more. Sodišče je ugodilo tvrdki, da mora lastnik lokala plačati blago, češ, da je tvrdka »v dobri veri« postigla blago in ni odgovorna za manipulacije svojega potnika! Tako mora oni, ki ni nikdar ničesar naročil in so drugi naročevali pod njegovim imenom brez njegove vednosti — plačati račun in vse stroške! Obrtniki in zasebniki, pozor pred potniki, da se obvarujete škode!

Tezno

Posesnik M. bi moral s 1. novembrom odstraniti plot, da bi se uredila cesta, ki bi vezala Ptujsko cesto in Cankarjevo ulico. Prosimo občinsko upravo, da ukrene potrebne korake.

Mesar Jelen je otvoril v Maistrovi ulici novo mesnico. Pred nekaj leti smo imeli na Tezmem le enega mesarja, sedaj jih bo kmalu šest. Glede števila mesnic torej ne poznamo krize.

V sadonosniku učitelja L. se je razcvetela te dni jablana. Morda nas čakajo še lepi dnevi?

Poljčane

Osebnost. Premeščen je v Št. Jurij ob južni železnici tukajšnji kaplan g. Anton Babič.

Zadnji sejem v tem letu, kramarski in živinski, takozvani Leopoldov sejem, bo v torek 15. novembra.

Druga nogometna tekma se je odigrala med tukajšnjim mladim klubom SK Bočem in SK Štorami minulo nedeljo na igrišču za Breznico. Tokrat se je nasmešnila sreča Štoranom, ki so zmagali s 5:2, jih rezerva v predtekmi pa s 4:1. Gledalcev je bilo veliko in so poteku igre, ki je bil dokaj živahen, z zanimanjem sledili.

Z ubojem je grozil... Te dni je prišel k posesniku I. Švaganu v Modražah krog 19. ure 26letni Jože Florjančič iz Krizeče vasi. Precej nasekan bi rad odvedel s seboj njihovo hčer. Ker mu pa

mati tega ni dovolila, se je sirovež zaletel vanjo in jo začel s pestjo obdelavati po obrazu. Tudi moža, ki je priskočil na pomoč, se je lotil. Vrgel ga je na tla in skalal po njem ter tako obeina prizadejal močne telesne poškodbe. Še celo noč je potem razgrajal okrog hiše, razbil nekaj šip ter jima zagrozil, da ju bo ubil. Z vročerkvrnežem bo obračunalo sodišče.

Sport

Medklubske odboje LNP, službeno. V nedeljo 6. t. m. bodo sledeče tekme: ob 8.30. dopoldne prvenstvena tekma ISSK Maribor rezerva:SK Svoboda rezerva; ob 10.15 kvalifikacijska tekma SK Rapid:SSK Celje; ob 13.14 prijateljska tekma ISSK Maribor mlad.:SK Rapid mlad. in ob 14.30 prvenstvena tekma SK Svoboda (Ljubljana):ISSK Maribor. Vse tekme se odigrajo na igrišču ISSK Maribora. Službujoči odborniki dopoldne g. Čilenšek, popoldne g. Vidovič. — Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekme so: ISSK Maribor rezerva:SK Svoboda rezerva g. Bizjak; ISSK Maribor mladina:SK Rapid mladina g. Konič; stranska sodnika pri tekmi ISSK Maribor:SK Svoboda (Ljubljana) bosta gg. Jenko in Kager.

Spremembe v odboru MOLNP. Upravni odbor LNP je na svoji zadnji seji vzel na znanje demisijo zastopnikov mariborske Svobode v mariborskem medklubskem odboru gg. Kneza in Sinkoviča. Namesto njih sta bila kooptirana gg. ravatelj Ošlak in Vidovič.

Iz LNP. Priznaje se SK Rapid zaradi incidentov pri prvenstveni tekmi Rapid: Svoboda s tem, da se odreja enomesečna zapora nad igriščem SK Rapida. Ta zapora se avtomatično podaljša, čim ne bo mogel Rapid zagotoviti potom varnostne straže rednega poteka tekem. Protest Čakovkeškega S. K. zoper odigrano kvalifikacijsko tekmo Čakovec:Rapid dne 23. t. m. se odstopi poslovnemu odboru, da postopa v smislu pravil.

Sokolstvo

Sokol v Studenčih uprizori v soboto 12. in v nedeljo 13. t. m. tridejansko opereto »Potepuhi«. Obe predstavi bosta ob 20. uri v Sokolskem domu.

Misteriozen otok v Tihem oceanu.

Skupina učenjakov, ki proučuje kraje, na katerih bo najbolj viden solnčni mrk v letu 1937, je ugotovila veliko pomankljivost geografskih kart. Učenjaki so dognali, da so naši geografi pozabili na otok Sarahan, ki leži v Tihem oceanu, čeprav je bil označen nekdan na starih kartah. V Newyorku so sedaj organizirali ekspedicijo, ki bo dognala, če otok Sarahan še postoji in če ga že niso pokopali morskali valovi, kakor so že pokopali nešteto drugih majhnih otokov v Tihem oceanu.

Janko Glaser:

Prvi slovenski koncert v Mariboru in njegove posledice

(Konec)

Skoraj istočasno, ko je Toman v dvorani govoril te besede, se je zunaj pred vrati nenadoma oglasila nemška pesem »Was ist des Deutschen Vaterland«. Bili so turnarji, ki so se tekom popoldneva zbrali na posvetovanje na Felberjevem otoku, od tam pa proti večeru krenili pred Macherjevo gostilno v znak protesta, da se tam vrši slovenska veselica. Prišlo bi bilo do dejanskih spopadov, ako ne bi bili reditelji »besede« s svojim taktičnim in pomirljivim nastopom tega preprečili. Kljub temu pa so bili duhovi tako razburjeni, da več ko pol drugi mesec niso našli miru. Prestolica ob Dravi, do takrat tako idilično pokojna, je nenadoma bila vsa iz sebe. Pa ne samo doma, daleč preko mariborskega ozidja je segel val razburjenja. Na dolgo in široko so o slavnosti poročali razni nemški listi, jedro in

glavni kamen spodbite v vseh teh poročilih pa so bile gori navedene Tomanove besede, ki so jih radi netočnega prevoda proglasili za Nemcem sovražne, za poziv k brezobzirnemu narodnostnemu boju. Mariborski »Correspondent für Untersteiermark« (poznejša »Marburger Zeitung«), graška »Tagespost« in »Köln«, dunajska »Freie Presse« in »Vaterland«, celovška »Zeitung für Kärnten«, tržaška »Triester Zeitung«, humoristično satirični »Hans Jörgel von Gumpoldskirchen« — vsa ta dolga vrsta časopisov je več kot mesec dni polnila svoje predale z mariborsko »senzacijoj«. Glavni in najpomembnejši takratni predstavitelj spodnještajerskega nemštva, baron Carnieri, znan kot pesnik, filozof in politik, je s polnim imenom posegel v boj ter v obsežnih uvodnikih načelno obravnaval problem nemško-slovenskega sožitja, in sicer v tem smislu, da je vsako slovensko osamosvojitve odklanjal. Oglasil se je tudi mariborski lokalni pesnik Hilarius (baron Ferdinand von Rast) ter v raznih pesmih slavil dotedanje složno sožitje, bičal pa krive preroke, ki prinašajo nemir in razprtije. Tomanove besede in Tomanovo ime je šlo po celi Avstriji. Slovensko ozemlje je dobilo naziv »To-

manien«, njegove besede pa so od objave do objave dobivale bojevitejša lice, dokler ni dosegel viška »Hans Jörgel von Gumpoldskirchen«, ko je pisal o »Tollheiten und Narrenfasseien des To-manismus« ter dal inkriminiranemu govoru tako žaljivo obliko, da je Toman vložil tožbo radi razžaljenja časti. Urednik je bil obsojen in je v obsežnem poravku moral preklicati svoje poročilo. A še so se vedno z nova oglašali dopisniki, bojeviti in spravljeni — vsi pa edini v tem, da je v narodnem oziru treba ohraniti status quo. Ni tukaj časa, morda tudi ne mesto, da bi o vsem poročal podrobno — naj zadostuje ugotovitev, da so vse te želje ostale brezplodne. Proces diferenciacije je bil v teku in s skličenjem na preteklost se ni dal ustaviti. Pač je za enkrat še prišlo do sprave — najprej v septembru 1862, ko je umrl škof Slomšek in so na njegovem grobu peli i slovenski i nemški pevec ter nato skupno obhajali sedmino — a taki nastopi so postajali vedno redkejši, dokler niso končno izginili popolnoma. Ta ločitev duhov je bila nujna posledica narodnostne osamosvojitve Slovencev, najprej kulturne, od prevrata naprej tudi politične.

S tem se je dovršilo to, kar so pred sedemdesetimi leti začeli prvi naši čitalničarji. S tem pa je tudi narodnostno vprašanje, ki tvori v obmejnem Mariboru, tik ob velikem sosednem narodu, še vedno važen problem in zahteva rešitve v smislu mirnega sožitja na podlagi medsebojnega spoštovanja in obojestranske strpnosti — tudi to narodnostno vprašanje je dobilo s tem novo, rešeljšo podlago. Izpolnilo se je, kar je gledel tega želel svojčas ustanovitelj mariborske čitalnice, dr. Janko Sernec, ko je izjavil: »Naši nasprotniki nam očitajo, da kalimo mir med Nemci in Slovenci; toda to očitanje ni upravičeno. Mir je tudi med gospodarjem in hlapcem, če hlapec vse izpolni, kar mu veli gospodar. Takega miru ne iščemo, ali vendar vsi želimo in ljubimo mir, ki je med brati, uživajočimi enake pravice«.

Na poti, ki je vodila do tega cilja, so prvi korak napravili tisti, ki so pred sedemdesetimi leti, 3. avgusta 1862, priredili prvo javno manifestacijo mariborskega slovenstva. Ta manifestacija je v razvoju našega narodnega življenja važen mejnik, zato je prav, da obudimo spomin na njo, pa tudi na vse tiste, ki so jo poklicali v življenje.

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

40

IX.

P... ki jih je bila naročila mala princesa, so mi povzročale na potovanju veliko skrbi, največje skrbi in neprijetnosti, ki jih morejo ptice kdaj povzročiti. — Od tridesetih, kolikor jih je bilo v začetku, mi jih je bilo ostalo samo še okoli dvajset, pa tudi te so bile zelo utrujene od dolgega potovanja. Bilo je to dvajset bednih živalic, vseh ogoljenih in žalostnih; komaj se je še poznalo, da so bili to nekoč čizki in liščki. — Toda mali princski so neskončno ugajale in njene oči so žarele od veselja, ko jih je zagledala. »Mea maitai, mea maitai, Loti!« (To je lepo, to je lepo Loti!) je dejala.

A ptice so vendarle ohranile eno svojih največjih dražti: — dasi ogoljene in bolne, so vendar pele — in mala kraljična jih je poslušala z največjim vznemirjenjem.

Papet, 28. novembra 1873.

Ob sedmi uri zjutraj, v najlepšem času tropskih pokrajin, sem čakal v kraljičnem vrtu na Taimaho, ki sem jo bil povabil na sestanek.

Tudi po Rarahinem mišljenju je bila Taimaha zagonetna ženska, katero je bila po mojem odhodu v Kalifornijo vi-

deja le mimogrede in ji je na vprašanja po Ruerijevih otrokih odgovarjala vedno nejasno in zmedeno.

Ob določenem času pa se je Taimaha vendarle pojavila, se nasmehnila in sedla poleg mene. Tedaj sem videl prvič v življenju pri dnevni svetlobi in od blizu to žensko, ki se je bila prošlega leta pojavila pred menoj na fantastičen način, pomoči in ob trenutku odhoda.

»Tu sem, Loti,« je dejala, ne da bi čakala na moja vprašanja, toda sina Tamarija ni z menoj. Dvakrat sem naročila starešini našega okrožja, naj ga pripelje, toda boji se morja in ni hotel priti. Kar se tiče Atarija, ni več na Tahiti; stara Huabara ga je poslala na otok Ralateo k svoji sestri, ki si je želela sina.

In tako sem trčil znova na nepremagljive ovire, na nemarnost in nerazumljivo lahkomišlenost maorskega plemena.

Taimaha se je smejala. — Spoznal sem, da je nikakršno kreganje in proklinjanje ne bi omeščalo. Vedel sem, da ne morem ne zlepa ne zgrda in tudi ne s kraljičnim posredovanjem dobiti iz take daljave in v tako kratkem času dečka, ki sem ga želel na vsak način videti in spoznati. Kljub temu se pa nisem mogel sprijazniti z mislijo, da bi odšel, ne da bi ga videl.

»Taimaha,« sem dejal po kratkem premišljevanju, — »skupaj bova odšla na otok Moorejo. Ne moreš odreči Ruerijevemu bratu prošnje iti z njim do svoje

stare matere, da mu pokažeš svojega sina!«

Vendar sem zelo nerad izgubljal tiste zadnje dneve življenja v Papetu; varčeval sem z zadnjimi trenutki ljubezni in nenavadne, mirne in neskaljene sreče...

XI.

Papet, 29. novembra.

Zopet petje in omamni plesi upaube, zopet množica Tahitčank pred ponosnim Pomarinim dvorcem: zadnja velika veselica pod zvezdnatim nebom, podobna onim iz nekdanjih neskrbnejših časov.

Sede pod kraljičino verando sem držal v roki suho roko male Rarahu, ki je imela v lasih nenavadno veliko cvetja in listja. Poleg naju je sedela Taimaha in nama pripovedovala o svojem nekdanjem življenju, življenju z Ruerijem. Spominjala se je lepih časov; prelivala je iskrene solze, ko je spoznala plavi pareo, katerega je bil nekoč nosil moj brat Rueri in sem ga bil od doma prinesel s seboj na Oceanijo.

Najino potovanje na Moorejo je bilo sklenjena stvar, vsaj v načelu, samo so ga še preprečevale neke nepredvidene težkoče.

XII.

1. decembra 1873.

Odhod na Moorejo je bil pripravljen rano zjutraj z obale papetskega pristanišča.

Poglavar Tatari, ki se je vračal na svoj otok, je sprejel na kraljično pri-

poročilo na svoje vozilo tudi mene in Taimaho. — Z nami sta bila tudi še dva druga mlada človeka iz njegovega okraja, spremljana od dveh mladih deklic, ki sta vodili na vrvcih s seboj svoji mački. Naključje je hotelo, da smo se vkrcali prav v bližini zapuščene kočice, v kateri sta nekoč stanovala Taimaha in Rueri.

Imel sem mnogo sitnosti, preden sem pripravljal to potovanje; admiralu nikakor ni hotelo v glavo, kaj me vleče znova na otok Moorejo, in ker se je »Rendire« že odpravljal na odhod iz Papeta, je dva dni premišljeval, preden mi je dal dovoljenje za dopust. Mimo tega so tudi pasatni vetrovi oteževali promet med obema otokoma, in ni bilo mogoče točno določiti vrnitve na Tahiti.

Naposled pa se je Tatarijeva barka le spustila v vodo; potniki so prinašali svojo prtljago in se veselo poslavljali od svojih prijateljev in znancev; bili smo že popolnoma pripravljeni na odhod.

Toda v zadnjem trenutku se je Taimaha premislila in dejala, da ne gre z mano; naslonila se je na Ruerijevo kočico, zakrila si obraz z rokami in se pričela jokati.

Ne moje prošnje, ne Tatarijevo pri- govornanje niso mogla spremeniti njene- ga nerazumljivega in nepričakovanega sklepa, in tako sem bil primoran od- potovati sam, brez nje.

(Nadaljevanje sledi.)

Začetki ruske revolucije

ODLOMKI IZ ŠALJAPINOVIH SPOMINOV.

Londonske »Times« so priobčile vest, da bodo Šaljapinovi spomini kmalu zagledali beli dan in obenem objavile nekatere zanimive odlomke iz memoarov velikega pevca, ki prikazujejo začetke boljševiške revolucije, ki je strmoglavila Kerenskoga in postavila na čelo ruskega narodu Lenjina in Trockega.

Bilo je jasno — piše Šaljapin v uvodu svojih spominov, — da so bili začasni vladi šteti dnevi. Mnogo se je razpravljalo o nevarnosti Lenjina in Trockega, ki sta se pojavila ob zatonu velikega ruskega carstva. — Revolucija je škodljiv pojav, sem pel nekega večera v petrograjski operi. Igral sem ulogo kralja Filipa II. Obložen v razkošna kraljevska oblačila z žezlom v roki, sem se pojavil na pragu dvora in naznanil svojim podanikom smrt hereticizma ter dodal, da sem božji odposlanec in bo moj meč odločil usodo sveta.

Nisem še končal svojih besed, že so zagrmeli na Nevi prvi topovski strel, ki so vzbudili v meni pozornost. Ali je bil to odgovor na moje besede, ki sem jih bil pravkar izrekel? Ormenje topov na Nevi ni prenehalo. Stojalo na pragu kraljevega dvora sem opazil strah in grozo v očeh gledališke publike. Odjeknila sta tretja in četrta salva. Z odra so zbežale baletke in pevci, iskaje pomoči v paničnem begu. Zaman je bilo vse »Filipovo« prizadevanje, ki jih je skušal prepričati, da ne preti nobena nevarnost. Na Nevi so grmeli topovi...

Prihiteji so prvi znanilec in javili, da streljalo topovi v nasprotno smer. Publika se je pomirila in predstava se je nadaljevala. Ko sem vprašal policijskega predstojnika, kaj pomeni grmenje topov, mi je ravnodušno dejal: »Križarka

»Aurora« obstreljuje zimsko palačo, kjer zaseda začasna vlada...«

Po končani predstavi sem se podal proti domu in mrzla sapa mi je brila v obraz. Z ženo nisva mogla najti izvoščka in šla sva peš. Ko sva dospela na križišče Kamenoostrovskega prospekta, so se znova oglasili topovi in v petrograjski okolici so eksplodirale granate druga za drugo. Prestrašena sva begala od vežnih vrat z ene strani na drugo stran ulice, ki je bila zavita v egiptovsko temo. Vsa zbegana in zasopljena sva končno dospela domov.

Tisto noč nisem zatisnil očesa. Naslednje jutro se je porodilo v smrtni dimu, ker je na periferiji na več krajih gorelo. Gorela je tudi zimsko palača, kjer so zborovali Kerenski in njegovi ministri, ki so tisto noč podlegli Lenjinu, ki je triumfalno zasedel prestolnico Rusije. Komaj sem se zavedal, kaj hočejo ti ljudje, ki so vzeli vajeti iz rok Kerenskemu. Lenjina nisem poznal. Politični prevrati nastanejo tako, da pošiljajo prevratniki drug drugega v ogenj. V prvih dneh ni bilo namreč točno znano, koliko so jih pomorili in zadavili, in strah, da pridem danes ali jutri tudi jaz na vrsto, je spreletaval moj mozeg, čeprav nisem v politiki ničesar pomnil. Poznal sem sicer Trockega. Prihajal je pogostokrat k predstavam. Ko sem ga opazil na balkonu, bi bil najrajši s prstom pokazal nanj in zaklical: »Poglejte Trockega, ki se izživlja pri banalnih predstavah izmozganih igralcev, zunaj pa prelija kri ruskega naroda!« Pobljize pa Trockega nisem poznal in se tudi nikdar nisem udeleževal bučnih manifestacij, ki so jih prirejali njemu na čast. Prva kazen za mojo mlačnost je bila, da so mi

mladi boljševiki rekvirirali voz, toda tolažil sem se, da bo koristno služil narodu...

V prvih dneh rdeče vlade se Petrograd ni zavedel, kaj mu je pravzaprav prinesel boljševiški režim. Občutil je prvi udarec šele tedaj, ko so boljševiki vdrl v ječo, kjer sta sedela odstavljena ministra Kokočev in Čingarov ter ju umorili. V tem znamenju se je revolucija nadaljevala...

Sekta Joasafovcev

Sovijski protiverski list »Brezbožnik« poroča, da se zadnje čase v Rusiji, zlasti pa v Povolžju močno širi nova verska sekta, ki se imenuje Joasafovci. V Povolžju je namreč izvor in rodovitna tla skoro vsega sektantstva v Rusiji.

Sekta Joasafovcev je nastala l. 1907. Ustanovil jo je in vodi jo menih Joasaf. Razširila se je zlasti po kostromski in moskovski guberniji, pa tudi v Moskvi sami ima mnogo pristavev. Joasafovci živijo strogo ločeno od sveta. Pomoči se zbirajo k molitvi in razgovorom. Ženske nosijo črne obleke in črne rute. Pri srečanju se izogibajo komunistov in sovjetških uslužbencev, obračajo jim hrbte, si zakrivajo obraze z rokami in molijo. Pripadniki te sekte trdno verujejo, da pride odrešenje še enkrat na svet, potem bo pa konec sveta. Pravijo, da se točno izpolnjuje sveto pismo.

V boljševiškem agrarnem pokretu vidijo antikristovo delo, ki ga na vse načine ovirajo. Med sevljivo hodijo po vaseh in agitirajo proti delu na polju. Nastopajo javno na zborovanjih in agitirajo proti notranjemu posojilu. Člani sekte so tudi nekateri organizirani komunisti, ki agitirajo proti sovjetom, zlasti proti kolektivnim gospodarstvom. V vasi Jankovo so sektanti pretepli vse v kolektivnih gospodarstvih živeče kmetje in jih pomatali

v ribnik. Sekta se zlasti prizadeva pridobiti na svojo stran mladino, posebno ženske. V tej smeri deluje posebno agilno neka Andrejeva. Svoje otroke vzgajajo sektanti ločeno in pazijo, da ne pridejo v dotik s komunistično mladino.

Obsodba pastorja

V katedrali v Norwichu so sodili te dni pod predsedstvom škofa angleške protestantske cerkve daleč po svetu znanega 50letnega pastorja Harolda Dawidsona, ki ima sicer že pet križev na grbi, doma pa ženo in dva odrasla otroka, pa je vendar še rad potoval v London, kjer se je zabaval po nočnih lokalih z dekleti. Ko ga je cerkveno sodišče prvič obsodilo zaradi prevroče krvi in prevelike podietnosti, je sprejel vrli pastor ponudbo impresarijev, ki so ga kazali po angleških podeželskih mestih kot najbolj pokvarjenega pastorja, in sicer v sodu po zgledu modrijana Drogena. To seveda cerkvenim oblastem ni bilo po volji in moč je moral drugič pred stroge sodnike. Drugič mu sodniki niso bili tako prijazni, pater je izgubil službo in duhovniško dostojanstvo. Pred sodniki se je vedel v začetku zelo dostojno, bil je ponižen in blešče je molil pred oktarjem. Komaj pa je bila sodba izrečena, je srdito zakričal za odhajajočim škofom, da se bo pritožil vrhovnemu poglavarju angleške cerkve, Novinarjem je pa dejal, da je cerkveni Dreyfuss in da se bo boril, kakor on, dokler njegova čast ne bo oprana.

Dojenčki — filmski igralci

V Hollywoodu so osnovali pri filmskem podjetju poseben oddelek za dojenčke, kjer jih filmajo v vseh mogočih kretnjah. Za svoj nastop prejema »dojenčka« na mesec do 100 dolarjev gaže. Ker pa bi jim močna svetloba utegnila škodovati, nastopajo k večjemu dvajset minut.

Svilene nogavice

popravljam hitro in ceneno. Prevzame se v trgovini Kormann, Maribor, 3644

Lepo opremljeno solinčno sobo

z uporabo kopalnice v sredini mesta oddam. Naslov v upravi »Večernika«, 3647

Mala hiša

v Sp. Močah poceni na prodaj. Polzve se v advokatski pisarni dr. Novaka, Maribor, 3642

Lepo opremljeno sobo

oddam boljšemu gospodu. Sodna ulica 14/II, vrata 8. 3624

English Lessons,

Miss Edith Oxley, Krokova ulica 18/II. 3567

Marija Drčar, Kacijanerjeva ulica 15.

V soboto in nedeljo domače kolone. Toči sladki muškatelec in staro vino iz Špičnika. Za obilen obisk se priporoča F. M. Drčar. 3643

MODNI
ATELJEGOMBOC
CANKARJAVA 1

SE PRIPOROČA

Modne liste

za jesen in zimo

Knjigarna

iskovne zadruga

Maribor, Aleksandrova c. 13

Sobo

s posebnim vhodom iščem. Ponudbe pod »Soba« na upravo »Večernika«.

Sobo

s številnikom takoj oddam. Nasinna ulica 58, ob Tržaški cesti. 3637

Veliki lokal,

pripraven za krojača ali čevljarja takoj oddam. Vprašati v gostilni Fridau. Tržaška cesta 1. 3584

Jos. Tichy i Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaia elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni cen. 1603